

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เป็นกลุ่มชนไม่มีสัญชาติ หรือไม่มีสถานะชัดเจน ตามกฎหมาย เป็นจำนวนมาก โดยมีสาเหตุจากการหลบหนีเข้าเมือง การหนีภัยสงคราม การดกสำรวจจากทางราชการและเหตุผลอื่นๆ และเมื่อกล่าวถึง กลุ่มชาติพันธุ์บุคคลบนพื้นที่สูงหรือชุมชนบนพื้นที่สูง คนส่วนใหญ่จะนึกถึง ชาวไทยภูเขา หรือ ชาวเขา หรือราษฎรที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่อาศัยทำกินหรือบรรพชนอาศัยทำกินอยู่บนที่สูงในราชอาณาจักร ซึ่งมีวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ภาษา และการดำเนินชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยในประเทศไทยมีทั้งหมด 9 ชาติพันธุ์หลักคือ 1) กะเหรี่ยงหรือ ปกาเกอญอ 2) ม้ง หรือ แม้ว 3) เมี่ยน หรือ เย้า 4) อาข่า หรือ อีเก้อ 5) ลahu หรือ มูเซอ 6) ลีซู หรือ ลีซอ 7) ลัวะ หรือ ละว้า 8) ขมุ 9) มลาบรี หรือ คนตองเหลือง ซึ่งแต่ละเผ่าก็มีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันตามวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ของตน

บุคคลบนพื้นที่สูงหรือชุมชนบนพื้นที่สูง อาศัยอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ 20 จังหวัดของประเทศไทย คือ จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำปาง แพร่ น่าน ลำพูน สุโขทัย พะเยา ตาก กาญจนบุรี กำแพงเพชร ประจวบคีรีขันธ์ พิชัย โลก เพชรบุรี เพชรบูรณ์ ราชบุรี สุพรรณบุรี เลย และอุทัยธานี ปัจจุบันมีกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูง ที่ทางราชการได้สำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติ และมีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้ว แต่ยังไม่ได้รับการกำหนดสถานะจำนวนประมาณ 65,000 คน (กรมการปกครอง, 2553) นอกจากนั้นยังมีกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงที่ดกสำรวจจากทางราชการไม่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ และไม่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจของกรมการปกครอง ตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้ขยายระยะเวลาดำเนินการสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2554

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวไทยภูเขา หรือที่คนส่วนใหญ่เรียกว่า “ชาวเขา” ที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงนั้นมักถูกมองในภาพลบ และต้องตกเป็นจำเลยของสังคมคนพื้นราบมาตลอดว่าเป็นผู้ทำลายป่าจากการทำไร่เลื่อนลอย เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด ส่วนปัญหาการดำรงชีวิตที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชนเหล่านั้น กลับไม่ได้มีการผลักดันจากสังคม ให้มีการแก้ไขอย่างจริงจัง

มีการเลือกปฏิบัติและเอารัดเอาเปรียบเป็นเรื่องปกติ ที่เกิดขึ้นกับพวกเขาอยู่เนืองๆ เพราะชาวเขาส่วนใหญ่ยากจน ไม่เข้าใจในระเบียบกฎหมาย ไม่ทราบสิทธิของตนเอง และมีบางส่วนพูดภาษาของคนไทยพื้นราบไม่ได้ ทำให้ถูกหลอกได้ง่าย ปัญหาของบุคคลบนพื้นที่สูงหรือชาวเขาในแต่ละพื้นที่ อาจมีหลายประการแตกต่างกันไป แต่ปัญหาหลักๆ ที่ชาวไทยภูเขาส่วนใหญ่เผชิญ คือปัญหาที่เกิดจากการดำเนินนโยบายของรัฐ เช่น ปัญหาการให้สัญชาติ ปัญหาการปราบปรามยาเสพติด และปัญหาที่ทำกินที่เกิดความขัดแย้งระหว่าง ชาวเขากับนโยบายอนุรักษ์ป่าไม้ของรัฐ เป็นต้น ซึ่งปัญหาของบุคคลบนพื้นที่สูงหรือชาวเขา ที่กล่าวมาข้างต้น นับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติโดยตรง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของบุคคลบนพื้นที่สูง หรือชาวเขามากที่สุดในปัจจุบัน ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ปัญหาโดยเร่งด่วน คือปัญหาในเรื่องสัญชาติ เพราะเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการที่ไม่มีสัญชาติไทย ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ส่งผลให้พวกเขาขาดโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการของภาครัฐ ไม่ได้รับการปฏิบัติจากรัฐในฐานะพลเมืองไทยตามกฎหมาย และต้องดำรงชีวิตอย่างยากลำบาก ไม่สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างอิสระ ไม่มีสิทธิ์เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือที่ดิน ไม่มีสิทธิ์รับทุนการศึกษาจากรัฐในขณะที่ศึกษาอยู่ ไม่สามารถเข้ารับบริการด้านสาธารณสุขที่รัฐจัดขึ้น ทำให้บุคคลเหล่านั้นขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีข้อจำกัดในการทำมาหาเลี้ยงชีพ ทั้งยังเสี่ยงต่อการถูกกดขี่จากบุคคลผู้ไม่ประสงค์ดี ที่หาประโยชน์จากการเป็นบุคคลไร้สัญชาติอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ปัญหายังมีมาถึงบุตรของบุคคลไร้สัญชาติ ที่เกิดบนผืนแผ่นดินไทย และมีสิทธิ์ตามกฎหมายที่จะได้สัญชาติไทยอีกด้วย ดังนั้น การได้รับสัญชาติไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตอยู่ในประเทศไทย ของชาวเขาได้อย่างมีสิทธิเสรีภาพเหมือนคนไทยทั่วไป แต่การขอสัญชาติไทยมีกระบวนการที่ยุ่งยาก และมีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐ และต้องอ้างอิงตัวบทกฎหมายทั้งในปัจจุบันและในขณะที่เกิด ยังไม่นับปัญหาอื่นๆ เช่น อิทธิพลทางการเมืองท้องถิ่น การกีดกันหรือการมีอคติส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัย ได้เล็งเห็นความสำคัญ ของปัญหาในเรื่องสัญชาติของชาวเขาดังที่กล่าวมา และได้มีการพยายามแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง โดยมีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ในเรื่องการค้าเนิมนการเกี่ยวกับเรื่องการขอสัญชาติไทยของชาวเขา และได้มีการออกระเบียบเกี่ยวกับการลงสัญชาติไทย ให้กับชาวเขาทั้งสิ้น 4 ฉบับ คือ เมื่อ พ.ศ.2517 พ.ศ. 2535 พ.ศ.2539 และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการลงรายการสถานะในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยระเบียบฉบับนี้ ได้มีการปรับปรุงกระบวนการในการ ลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่ชาวเขาและบุคคลบนพื้นที่สูงเพื่อให้กระบวนการดังกล่าวมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2543 และนายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ (กรมการปกครอง, 2543)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งใน 20 จังหวัดที่มีชาวเขาเผ่าต่างๆ ประกอบด้วย 7 เผ่า คือ อีเก้อ, แม้ว, เชา, กะเหรี่ยง, มูเซอ, ลีซอ และลัวะ โดยกระจายอยู่ในพื้นที่ 16 อำเภอคือ อำเภอเมือง เชียงใหม่ ฝาง แม่ริม แม่แตง เชียงดาว ไชยปราการ แม่อาขย เวียงแหง แม่แจ่ม อมก๋อย ฮอด สะเมิง จอมทอง แม่แจ่ม ดอยหล่อ และอำเภอพร้าว และปัจจุบันเป็นบุคคลที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ และมีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร แต่ยังไม่ได้รับการกำหนดสถานะ จำนวนประมาณ 7,121 คน (ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงใหม่, 2553) นอกจากนี้ ยังกลุ่มที่ตกสำรวจและยังไม่มีรายการในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการสำรวจตามยุทธศาสตร์ การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 18 มกราคม 2548 ซึ่งชาวเขาเผ่าต่างๆ ดังกล่าว ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านบนพื้นที่สูง และอยู่ในเขตพื้นที่ป่าที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ และมีเส้นทางคมนาคมที่ยากลำบาก และประสบกับปัญหาความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีนัก และพวกเขาเหล่านั้นรอคอยอย่างมีความหวังว่า จะได้รับสัญชาติไทย มีทะเบียนบ้าน มีบัตรประจำตัวประชาชน และได้รับสวัสดิการจากรัฐ เท่าเทียมกับคนไทยโดยทั่วไป

อำเภอพร้าว เป็นอีกพื้นที่หนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีประชากรเป็นกลุ่มชาวเขาหรือกลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูงอาศัยอยู่ และมีหลากหลายชาติพันธุ์ ประกอบด้วย เผ่าลีซุ เผ่าอาข่า เผ่ากะเหรี่ยง และเผ่าลาหู่ โดยกระจายอาศัยอยู่ในพื้นที่ 7 ตำบล จาก 11 ตำบลของอำเภอพร้าว โดยพื้นที่ 7 ตำบลที่มีชาวเขาอาศัยอยู่ คือ ตำบลป่าดุ่ม สันทราย ป่าใหม่ โหล่งขอด แม่ปิง แม่แวน และน้ำแพร่ ปัจจุบันมีจำนวนชาวเขาที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และยังไม่ได้รับการกำหนดสถานะ หรือยังไม่ได้รับสัญชาติไทย จำนวนประมาณ 275 คน และมีผู้ที่ตกสำรวจ ไม่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรประมาณ 354 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอพร้าว ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2553) และปัจจุบันนี้ชาวเขากลุ่มดังกล่าว กำลังเผชิญอยู่กับปัญหาในหลายด้าน อาทิเช่น ขาดโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐ ไม่ได้รับการปฏิบัติจากรัฐในฐานะพลเมืองไทยตามกฎหมาย และต้องดำรงชีวิตอย่างยากลำบาก ไม่สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างอิสระ ไม่มีสิทธิ์เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือที่ดิน ไม่มีสิทธิ์รับทุนการศึกษาจากรัฐในขณะที่ศึกษาอยู่ ไม่มีสิทธิ์กู้เงินจากกองทุนเพื่อการศึกษาของรัฐบาล ไม่สามารถเข้ารับบริการด้านสาธารณสุขที่รัฐจัดขึ้น ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีข้อจำกัดในการทำมาหาเลี้ยงชีพ ทั้งนี้ หากชาวเขากลุ่มนี้ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา ในเรื่องสัญชาติโดยเร่งด่วนแล้ว จะส่งผลให้เกิดปัญหา และผลกระทบในชั้นบุตรหลานตามมาอีก ที่ผ่านมากลุ่มชาวเขาดังกล่าวได้พยายามเรียกร้อง โดยผ่านทางตัวแทนชนเผ่า คือ หัวหน้าบ้าน ตัวแทนผู้ปกครองท้องที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานระดับอำเภอ

หรือบางส่วนได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานระดับจังหวัด ขอให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเร่งรัดพิจารณากำหนดสถานะสัญชาติไทยให้พวกเขา แต่ดูเหมือนการดำเนินการให้สัญชาติก็ เป็นไปอย่างล่าช้า ทั้งๆ ที่ ภาครัฐมีนโยบายอย่างชัดเจน ในการเร่งรัดการพิจารณาการให้สัญชาติ ไทยแก่ชาวไทยภูเขา สำหรับในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ หากพิจารณาจากจำนวน ชาวเขาที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย และได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติเรียบร้อยแล้ว มีจำนวน 275 คน ถือว่ามีจำนวนไม่มากนัก ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้ว ปัญหาเรื่องสัญชาติของชาวเขาในพื้นที่ อำเภอพร้าว น่าจะได้รับการแก้ไขและดำเนินการให้เสร็จสิ้นอย่างถาวรไปได้แล้ว แต่กลับยังไม่ สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ จึงส่งผลกระทบต่อบุตรหลาน ของผู้ที่ยังไม่ได้รับสัญชาติ ต้อง กลายเป็นบุคคลที่ตกสำรวจ และไม่มีรายการในฐานข้อมูลทางทะเบียน เพิ่มขึ้นตามมาก็มี จำนวน 354 คน และอนาคตคงเพิ่มจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ครอบคลุมที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหา ในเรื่อง สัญชาติให้แก่พวกเขาได้

จากสภาพปัญหาและผลกระทบดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัย ในฐานะที่เป็นบุคลากรในสังกัดที่ ทำการปกครองอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวข้องโดยตรงในการ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติ หรือสถานะบุคคลของชาวเขา ในพื้นที่อำเภอพร้าว จึงมีความ สนใจที่จะศึกษาถึง ปัญหา อุปสรรค ในการให้สัญชาติไทยหรือกำหนดสถานะบุคคลของชาวเขา และบุคคลบนพื้นที่สูง ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีปัญหาการขอรับการพิจารณาลงรายการสัญชาติ ไทยของกลุ่มชาวไทยภูเขา ว่ามีอย่างไร พร้อมทั้งแนวทางแก้ไข ปัญหา ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษา จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ “ชาวไทย ภูเขา” ในฐานะที่เป็นประชาชนคนไทยตามกฎหมาย และส่งผลถึงการพัฒนา และมั่นคงของ ประเทศไทยในภาพรวมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการขอรับการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยของ บุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางการแก้ไข
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ที่ยังไม่ได้รับการ พิจารณาลงรายการสัญชาติไทย ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข การดำเนินการพิจารณาลงรายการ สัญชาติไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

1.3 คำถามการวิจัย

1. ปัญหา อุปสรรค ในการขอรับการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีอะไรบ้าง แต่ละปัญหามีสาเหตุมาจากอะไร
2. บุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ที่ยังไม่ได้รับการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทย ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับผลกระทบในด้านใดหรือไม่ เพียงใด อย่างไร
3. ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีหรือไม่ อย่างไร และจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงผลกระทบของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ที่ยังไม่ได้รับการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทย ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของบุคคลบนพื้นที่สูงในภาพรวมของอำเภอต่อไป
2. ได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ในการขอรับและการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทย ให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และนำข้อมูลปัญหา อุปสรรค ที่ได้รับทราบมาหาแนวทางแก้ไข พร้อมทั้งหามาตรการในการป้องกัน มิให้ปัญหาอุปสรรค นั้นเกิดขึ้นได้อีกต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้การขอรับและการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทย ให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ได้ทราบวิธีปฏิบัติรวมทั้งแนวทางที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ในการขอรับและการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และสามารถนำมากำหนดเป็นขั้นตอน ในการยื่นขอรับและการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้บุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) ที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย ได้รับการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และรวดเร็ว

1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

บุคคลบนพื้นที่สูง หมายถึงบุคคลบนพื้นที่สูงกลุ่มชาวไทยภูเขา เป็นชาวเขาดั้งเดิม เผ่าอาข่า หรืออิก้อ เผ่าลาหู่ หรือ มูเซอ และ เผ่าลีซุ หรือ ลีซอ ที่เกิดในประเทศไทย ที่ได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลบนพื้นที่สูง หรือทะเบียนประวัติชุมชนบนพื้นที่สูง และปัจจุบันมี

ภูมิฐานะอยู่ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งยังไม่ได้การพิจารณาสถานะบุคคลตามกฎหมาย หรือยังไม่ได้รับลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543

ชาวไทยภูเขา หมายถึง ชาวชาติดึกแผ่นดิน เป็นชาวเขาดั้งเดิมที่เกิดในประเทศไทย ประกอบด้วย 9 ชาติพันธุ์หลัก ประกอบด้วย 1) กะเหรี่ยง หรือปกากะญอ 2) ม้ง หรือ แม้ว 3) เมี่ยน หรือ เย้า 4) อาข่า หรือ อีกอ้อ 5) ล่าหู่ หรือ มูเซอ 6) ลีซอ หรือ ลีซอ 7) ลัวะ หรือ ละว้า 8) ขมุ 9) มลาบรี หรือ คนตองเหลือง ซึ่งแต่ละเผ่าก็มีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันตามวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ของตน และถือว่าเป็นคนสัญชาติไทยโดยการเกิด

ผลกระทบของบุคคลบนพื้นที่สูง หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากการไม่ได้รับการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน ของบุคคลบนพื้นที่สูง (กลุ่มชาวไทยภูเขา) เผ่า อาข่า หรืออีกอ้อ เผ่าล่าหู่ หรือ มูเซอ และเผ่าลีซอ หรือลีซอ ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

การลงรายการสัญชาติไทย หมายถึง การลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขา หรือบุคคลบนพื้นที่สูง ที่มีภูมิฐานะอยู่ในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543